

**ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ**

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ

**ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ**

*** * ***

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Τεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εἰσερχόμεθα καί πάλιν, εὐδοκία καί χάριτι τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ, εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, τήν εὐλογημένην περίοδον νηστείας καί μετανοίας, πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καί συμπορεύσεως μετά τοῦ ἐρχομένου πρὸς τό ἐκούσιον πάθος Κυρίου, ἵνα φθάσωμεν προσκυνῆσαι τήν λαμπροφόρον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν, καί ἀξιωθῶμεν ἐν αὐτῇ τῆς ἡμετέρας «διαβάσεως» ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς «ἄ ὄφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὖς οὐκ ἤκουσε καί ἐπί καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη» (Α' Κορ. β', 9).

Εἰς τήν ἀρχαίαν Εκκλησίαν, ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἦτο περίοδος προετοιμασίας τῶν κατηχουμένων διά τό βάπτισμα, τό ὅποῖον ἐτελεῖτο κατὰ τήν Θεϊαν Λειτουργίαν τῆς Ἀναστάσεως. Τήν ἀναφοράν πρὸς τό βάπτισμα διασώζει καί ἡ θεώρησις καί βίωσις τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς κατ' ἐξοχήν καιροῦ μετανοίας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνάκλησις βαπτίσματος» καί ὡς «δεύτερον βάπτισμα», ὡς «συνθήκη πρὸς Θεόν δευτέρου βίου», ἀναβίωσις δηλαδή τῶν δωρεῶν τοῦ βαπτίσματος καί ὑπόσχεσις πρὸς τόν Θεόν δι' ἑναρξιν νέας πορείας ζωῆς. Αἱ ἀκολουθίαι καί ἡ ὕμνολογία τῆς περιόδου συνδέουν αὐτόν τόν πνευματικόν ἀγῶνα τῶν πιστῶν μέ τήν προσδοκίαν τοῦ Πάσχα τοῦ Κυρίου, διά τῆς ὁποίας ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία ἀναδίδει εὐωδίαν πασχαλίου χαρᾶς.

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι εὐκαιρία συνειδητοποιήσεως τοῦ βάθους καί τοῦ πλούτου τῆς πίστεώς μας ὡς «προσωπικῆς συναντήσεως μέ τόν Χριστόν». Ὁρθῶς τονίζεται ὅτι ὁ Χριστιανισμός «εἶναι στό ἔπακρο προσωπικός», χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι εἶναι «ἀτομοκεντρικός». Οἱ πιστοί «συναντοῦν, ἀναγνωρίζουν καί ἀγαποῦν τόν ἕνα καί τόν αὐτόν Χριστόν», ὁ ὁποῖος «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καί τέλειον... πρῶτος καί ἄμωτος ἔδειξεν» (Νικόλαος Καβάσιλας). Ἐκεῖνος καλεῖ πάντας πρὸς σωτηρίαν καί τόν κάθε ἄν-θρωπον προσωπικῶς, ὥστε ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ καθενός, πάντοτε «ριζωμένη στήν κοινή πίστη», νά εἶναι «ταυτόχρονα μοναδική».

Ἐνθυμούμεθα τό ὑπέροχον Παύλειον «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός· ὁ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καί παραδόντος ἑαυτόν ὑπέρ ἐμοῦ» (Γαλ. β', 20). Ἐδῶ τό «ἐν ἐμοί» τό «μέ» καί τό «ὑπέρ ἐμοῦ» δέν λέγονται ἐν ἀντιθέσει πρὸς τό «ἐν ἡμῖν, τό «ἡμᾶς» καί τό «ὑπέρ ἡμῶν» τῆς «κοινῆς σωτηρίας». Ὁ Ἀπόστολος τῆς ἐλευθερίας, ἄκρως εὐγνώμων διά τά οὐράνια ἀγαθά τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεώς του, «τό κοινόν ἴδιον ποιεῖται», ὡς ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ νά ἐνηνθρώπησε, νά ἐσταυρώθῃ καί νά ἀνέστη ἐκ νεκρῶν «δι' αὐτόν προσωπικῶς».

«Μοναδική» καί «βαθιά προσωπική» εἶναι ἡ βίωσις τῆς πίστεώς μας ὡς χριστοδωρήτου ἐλευθερίας, ἡ ὁποία εἶναι ἐν ταυτῷ «οὐσιωδῶς ἐκκλησιαστική», ἐμπειρία «κοινῆς ἐλευθερίας». Αὐτή ἡ ἀληθεστάτη ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἐκφράζεται ὡς ἀγάπη καί ἔμπρακτος συμπαράστασις πρὸς τόν συγκεκριμένον πλησίον, ὅπως αὐτή περιγράφεται εἰς τήν παραβολήν τοῦ «Καλοῦ Σαμαρείτου» (Λουκ. ι', 30-37) καί εἰς τήν περικοπήν τῆς τελικῆς κρίσεως (Ματθ. κε', 31-46), ἀλλά καί ὡς σεβασμός καί μέριμνα διά τήν κτίσιν καί εὐχαριστιακή χρῆσις αὐτῆς. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἔχει προσωπικόν καί ὀλιστικόν χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτεται ἰδιαίτερος κατά τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρα-κοστήν εἰς τόν τρόπον κατανοήσεως τοῦ ἀσκητισμοῦ καί τῆς νηστείας. Δέν γνωρίζει ἡ χριστιανική ἐλευθερία, ὡς ὑπαρκτική αὐθεντικότης καί πληρότης, σκυθρωπόν ἀσκητισμόν, ζῶν χωρίς χάριν καί χαράν, «σάν νά μὴν ἦλθε ποτέ ὁ Χριστός». Καί ἡ νηστεία δέν εἶναι μόνον «βρωμάτων ἀποχή», ἀλλ' «ἀμαρτημάτων ἀναχώρησις», ἀγών κατά τῆς φιλαυτίας, ἀγαπητική ἔξοδος ἀπό τόν ἑαυτόν μας πρὸς τόν ἐν ἀνάγκαις ἀδελφόν, «καῦσις καρδίας ὑπέρ πάσης τῆς κτίσεως». Ἡ ὀλιστικότης τῆς πνευματικότητος τρέφεται ἀπό τήν ἐμπειρίαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς πορείας πρὸς τό Πάσχα καί ὡς προγεύσεως τῆς «ἐλευθερίας τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. η', 21).

Δεόμενοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀξιῶσῃ πάντα ἡμᾶς νά διατρέξωμεν ἐν ἀσκήσει, μετανοίᾳ, συγχωρητικότητι, προσευχῇ καί ἐνθέῳ ἐλευθερίᾳ τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατακλείομεν μέ τούς λόγους τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρός μακαριστοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, κατά τήν Θεϊάν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς τοῦ ἔτους 1970 εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν Ἀθηνῶν: «Εἰσερχόμεθα εἰς τήν Ἁγίαν Τεσσαρακοστήν καί στό βάθος μᾶς ἀναμένει τό ὄραμα, τό θαῦμα καί τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως, τό κατ' ἐξοχήν βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἄς πορευθῶμεν πρὸς αὐτό τό ὄραμα καί βίωμα, ὄχι ἀσυγχώρητοι, ὄχι μὴ συγχωρήσαντες, ὄχι ἐν νηστείᾳ ἀπλῶς κρέατος καί ἐλαίου, ὄχι ἐν ὑποκρισίᾳ, ἀλλά ἐν θείᾳ ἐλευθερίᾳ, ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ, ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀληθείας, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ πνεύματος».

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκε' (2025)

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν